

Efter folketingets vedtagelse af L 313 75 om folkeskolen blev der af undervisningsministeriet udsendt en vejledning om udarbejdelse af timefordelingsplaner i folkeskolen. Vejledningen indeholdt anvisninger på, hvordan kommunerne kunne tilpasse lærerressourceforbruget til et varierende elevtal i klasserne, så forbruget målt pr. elev kunne holdes uændret. For klasser med mellem 18 og 26 elever er det således efter de vejledende normer muligt – ved at tilpasse det ugentlige timetal og antallet af deletimer – at fastholde et ensartet ressourceforbrug målt pr. elev.

Baggrunden herfor var folkeskolelovens generelt udvidede rammer for elevernes ugentlige timetal samt ønsket om at udvide kommunernes adgang til lokalt at afgøre lærerskematimeforbrugets størrelser og fordelinger.

Undervisningsministeriets normaltimefordelingsplan er baseret på 22 elever pr. klasse. Kommunernes gennemsnitlige klassekvotienter lå i skoleåret 1978-79 på 19,1. Med hensyn til lærerskematimeforbruget pr. elev lå kommunerne i gennemsnit 8,7 pct. over de vejledende normer, hvilket angiver, at kommunerne arbejder med lavere gennemsnitlige elevtal i klasserne uden at foretage en tilsvarende nedsættelse af lærerskematimeforbruget pr. klasse.

En reduktion af ressourceforbruget kan opnås enten ved, at kommunerne sætter klassestørrelserne op og dermed reducerer antallet af klasser og samtidig fastholder timeforbruget pr. klasse eller ved, at kommunerne fastholder det nuværende antal klasser, men i højere grad end hidtil tilpasser lærerressourceindsatsen til den mindre klassestørrelse.

Der er i de senere år sket en formindskelse i spredningen i klassestørrelserne omkring landsgennemsnittet, hvorved der især er sket en reduktion i antallet af klasser med over 22 elever samt en reduktion i antallet af klasser med under 12-16 elever. I betragtning af dette, samt at over halvdelen af landets ca. 2.000 skoler kun har 1-2 klasserækker, vil den mest smidige måde at opnå en besparelse på formentlig være, at kommunerne i højere grad anvender elevtimestyringsmodellen til at tilpasse lærerskematimeforbruget til det aktuelle elevtal i klasserne.

Hvis kommunerne beslutter at formindske lærerskematimeforbruget pr. elev med 5 pct. på alle klassetrin, hvilket svarer til en forøgelse af de gennemsnitlige klassestørrelser med 1 elev, vil der kunne opnås en besparelse på ca. 250 mill. kr. i lærerlønsudgifter om året. Reduceres timeforbruget pr. elev med 10 pct., vil besparelsen blive ca. 500 mill. kr.

Undervisningsministeriets vejledende normer vedrører alene lærerskematimeforbruget til normale klasser.

Besparelserne vil alene udløses i den kommunale sektor, idet der ikke er statsrefusion af udgifterne. Hvorvidt der reelt vil kunne udløses en besparelse for det offentlige af det her angivne omfang, beror på kommunernes mulighed for at benytte allerede ansatte lærere i anden sammenhæng end den sædvanlige undervisning i folkeskolen. Den naturlige afgang af lærere er således for øjeblikket yderst beskeden. Man må i forvejen på baggrund af ministeriets prognoser forudsige betydelige vanskeligheder med at finde beskæftigelse til de kommende årgange af færdiguddannede fra lærerseminariene.

Ad § 20.4. Ungdomsundervisning og folkeoplysende arbejde.

Spørgsmål 2:

Hvad vil der kunne spares på voksenundervisningens enkeltfagskurser ved indførelsen af en kursusafgift samt ved, at tilmelding skal ske på en bestemt dato?

Svar:

1. Udgifterne til den prøveforberedende enkeltfagsundervisning er i henhold til lov nr. 305 af 8. juni 1977 henlagt til amtskommunerne. Undervisningen er nu vederlagsfri for deltagerne.

Tidligere var deltagelse i denne undervisning forbundet med visse udgifter for deltagerne. På forberedelseskurser oprettet i henhold til lov om fritidsundervisning skulle der opkræves et indskrivningsgebyr som bidrag til kursernes administration, men ikke vederlag